

VESTI

IZ SLOVENIJE

SPET POSKUS UGRABITI. — Tako je tržaška doma-
VE. — Jugoslovanska tajna ča policija aretirala dva agen-
policija, znana Ozna, tudi na ta Ozne nekega Vladimira
Primorskem ne neha s svojim Djordjeviča in Hrvoja Saniča,
delovanjem. Čeprav je Trst danes samostojna država,
vendar tudi v Trstu samem ta jugoslovanska tajna policija
vzdržuje svoje agente. Tudi poskusi ugrabitev jugoslovanskih
državljanov se še vedno ponav-

NASELITEV BEGUNCEV V AMERIKI

Pošiljajte nujna pisma kongresnikom — Katoliški odbor za begunce. Priprave v parlamentu.

St. Paul, Minn. — Katoliški delavcem v gospodinjstvu, v oblačilni in gradbeni stroki, po-
le tega pa tudi zdravnikom, in bolniškim strežnikom. Po-
sebna določba je v zakonu za otroke-sirote, ki lahko dobe vi-
zo brez ozira na vsako drugo omejitve, če jih sprejmejo kak-
i ameriški stariši za svoje.
Poleg tega parlamentarni načrt dovoljuje 15.000 begun-
cem, ki so legalno prišli v Združene države, pa bi jih morali
zapustiti, če bi ostala sedanja zakonodaja, da lahko pro-
sijo za nadaljno bivanje v Ameriki.

Komunistični rovarji v vzhodni Aziji
Singapore. — Malcolm MacDonald britanski komisar za južnovzhodno Azijo, je govoril
o političnem napadu komunizma v Aziji. Rekel je, da se komu-
nisti strastno prizadevajo, da bi v Aziji zavladali z nožem
in puško, da bi osvojili farme, plantaže, rudnike in industrije.
Malaya še ves mesec trpi vsled nerednih razmer v industriji
gumija in pločevine. Komunistične intrige preprečujejo mi-
ren dogovor z delavci.

Mundt kandidat za senatorja
Washington. — South Dakota delegat republikanske stranke
so z veliko večino določili dose-
danjega poslanca Karl E. Mundt za svojega kandidata za senat.
Izvolitev je zato vzbudila veliko pozornosti, ker je Mundt pred-
lagal zakon proti komunistični stranki in je izvolitev padla ra-
vno v čas ko cela Wallaceova gar-
da povsod divje napada ta za-
kon, kot proti-delavski in proti-
demokraciji.

Italija dobiva ameriško pomoč
Genova. — Prva ladja nato-
vorjena s blagom za pomoč Ita-
liji v okviru ameriško-evropske-
ga obnovitvenega programa, je
prispela in pripeljala 9.000 ton
žita. USA ambasador Dunn je
v svojem govoru povdaril, da je
to sicer prva ladja po programu
ERP, da pa je sedemdesetde-
seti tovor direktne materialne
pomoči, ki so jo dale Združene
države Italiji od kar je preneha-
la UNRRA.

Tri na dan
V Wyomingu so podarili pred-
sedniku Trumanu srebrne ostro-
ge in lepo izdelane čevlje. Ne-
kateri pravijo, da je to namig,
naj bi bolj "jahal" kongres, ne-
kateri pa mislijo, da je darilo
opomin, da bi hitreje odgalopir-
al iz Bele hiše.

**Prebrisani kupec ponudi za ko-
nja \$100 v upanju, da ga bo do-
bil za \$125 in če ne bo drugače,
bi plačal zanj tudi \$150. Tako
nekako gre danes ruska "miro-
vna ofenziva" proti Zed. drža-
vam: da se dobi s čim manjšim,
kar največ.**

**Prosveta pravi: kaj bo tistih
par v Ameriki, ki jim je Titova
vlada vzela posestva. Če bi Pro-
sveta rekla "tistih par sto," bi
vsaj približno zedla.**

Begunci v ameriško vojsko

**CITIZENS BUREAU
JE IZVOLIL
ODBOR ZA 1948**

Na seji 2. junija je organiza-
cija The Citizens' Bureau izvolila
sledeti odbor: predsednik
sodnik Carl D. Friebolin, pod-
predsednik Charles H. Lake, taj-
nik in blagajnik Lad E. Krejci.
V izvršni odbor so bili izvol-
jeni za 3 leta: kongresnica
Frances P. Bolton, sodnik Carl
D. Friebolin in odvetnik Earl R.
Hoover.
Ta urad je dal v prvih 5 me-
sekih letos 3.580 nasvetov in po-
moči osebam glede naseljenstva
in državljanstva. Napravil je
114 affidavitov raznim osebam,
ki so hoteli dobiti svojce iz Evro-
pe. Direktor urada je George
Green, pomožna direktorica pa
Helen M. Trinastie.

Severno-evropska obrambna zveza

London. — Norveška, dan-
ska in švedska vladna zastop-
stva so se v Londonu par ted-
nov posvetovala o sklenitvi var-
nostne pogodbe za vse skandi-
navske dežele. Anglija bi že-
lela, da skandinavske države
pristopijo k zapadno evropski
zvezi držav radi enotne bram-
be kontinenta. Znano je, da
je Norveška svojčas vprašala
zapadne velesile kakšno po-
moč more pričakovati v sluča-
ju, da bi jo napadla Sovjetska
zveza. Norveška hoče ali skup-
no obrambo vse Skandinavije
ali pa bo sklenila posebne vo-
jaške in obrambne pogodbe z
zapadnimi velesilami. Na dru-
gi strani se švedska brani vsto-
piti v tako zvezo, ker misli, da
se bo dalj časa mogla ohraniti
izven vojne, če vzdrži kot nev-
tralna sila.

Toda vse skandinavske dr-
žave, tudi švedska, potrebuje-
jo orožja, ki ga kupujejo v An-
gliji. Anglija pa je izjavila,
da orožje ne bo dobavljala več
Švedski, če ta ne vstopi v skup-
no obrambno zvezo cele Skan-
dinavije.

Ameriški uradnik v rus- kem zaporu

Berlin. — Politični uradnik
ameriške vojaške vlade v Berlinu
je nenadoma izginil. Ugotovilo
se je, da so ga Sovjetske oblasti
aretirale in zaprle. Ameriške
oblasti so protestirale in po 16
urah, ki jih je prebil dr. Harry
L. Franklin iz Washington, D. C.
v ruskih zaporih, so ga Sovjeti
izpustili in vrnili. Vzrok areta-
cije je še vedno nepojasnen.

Kdaj nastopi premirje v Palestini?

Lake Success. — Judovska
vlada je bila odredila, da se bo-
jevanje ponovno začne, ker ni
bila določena ura kdaj na pre-
neha. Zveza Narodov je zato
naročila naj njen posredovalec
v Palestini grof Bernadette do-
loči uro, ob kateri mora strelja-
nje prenehati. Stori naj to v
roku treh dni.

Socialisti ne smejo pod- pirati komunistov

Dunaj. — Socialistični kon-
gres na Dunaju je v svojih re-
solucijah pozval socialiste in
njihove organizacije po vsem
svetu, naj ne sodelujejo s ko-
munisti.

SOVJETI SE RAZBURJAJO

**Proti vladi zapad. Nem-
čije — Proti federaciji
— Zahteve Nemcev.**

Frankfurt. — Takoj, ko je
bil objavljen program zapad-
no evropskih držav in Ameri-
ke kako naj se organizira avto-
nomna nemška vlada, je sledil
sovjetski napad. Sovjeti trdi-
jo, da je program, po katerem
naj ostanejo zavezniške trupe
v Nemčiji, nov program za voj-
sko, "program, ki oznanja no-
vo vojno nevarnost za Nemči-
jo in za ves svet."

Rusi tudi ostro napadajo ti-
sti del programa, ki predvide-
va federativno ureditev nove
nemške države.

Pričakujejo, da bodo zapad-
ne velesile brez nadaljnega
načrt odobrile, samo v franco-
ski vladi bodo težave, ker ne-
kateri člani vlade mislijo, da
je Francija preveč popustila v
svojo škodo.

Duesseldorf. — Tu so se se-
stali predsedniki vlad nemških
držav pod zapadnimi okupa-
cijskimi silami, dalje zastopni-
ki uprave Berlina, zastopniki
nemških delavskih zvez in za-
stopniki nemške rudarske in-
dustrije. Sklenili so apelirati
na sedanje sile, ki upravljajo
Nemčijo, da je nujno potreb-
no, da Nemci sodelujejo pri
vseh odločitvah glede uprave
nemških dežel.

Posebno so ostro nastopili
proti mednarodni upravi po-
rurskega ozemlja. Nemški za-
stopniki pravijo, da naj vso
težko industrijo in rudarstvo
Evrope upravlja eno skupno
mednarodno telo za skupen ra-
čun in v skupen dobrobit. Ne-
sme pa se izvežmati samo nem-
ško Porurje iz nemškega na-
rodnega in gospodarskega te-
lesa in dajati posebni upravi.

Nemci so naglasili, da pro-
dukcija premogovne industrije
ne bo narasla dokler nemški
rudarji in industriji ne bodo
sodelovali vsak na svojem me-
stu. Trdijo, da danes nihče ne
ve, kdo je lastnik nemških rud-
nikov in že to samo dejstvo po-
meni začetek vseh neurejenih
razmer. Zahtevali so, da mo-
ra premoški biti na razpolago
tudi Nemcem za industrijo in
privatno uporabo. Pritoževa-
li so se, da je doslej vsako po-
večano zalogo premoga vzelo
inozemstvo in so Nemci trpeli
pomanjkanje.

Splošno poboljšanje v nem-
ški industriji in rudarstvu pa
more nastopiti šele z zboljša-
njega čelaga življenja in cele-
ga naroda. Sedaj vlada v Neme-
čiji nesigurnost, nejasnost gle-
de bodočnosti in pomanjkanje.

Končno so nemški zastopni-
ki naglasili, da ruska naravna
bogastva ne smejo nikoli več
služiti vojnemu ciljem in se ne
morejo uporabljati samo za lo-
kalno potrebo ali za sebične
gospodarske in politične cilje.
Vendar morajo v upravi po-
rurskega bogastva sodelovati
tudi Nemci sami.

**Kadar morate poneti preko
ceste, imejte na sebi vedno kro-
bel predmet, da vas voznik la-
nje opazi.**

Washington. — Senat je sprejel zakon po katerem bo-
do mogli tujci postati ameriški vojaki. Zaenkrat je število
omejeno na 25.000. Po petih letih službe bo vsak vojak po-
stal ameriški državljan. Ne bodo pa ti vojaki v posebni tuj-
ski legiji ampak bodo razdeljeni med različne vojne edinice
USA.

WASHINGTON. — 21 ameriških častnikov je odšlo v Pale-
stino. Sodelovali bodo kot ameriški vojaški opazovalci pri misiji
Zveze narodov. Pričakujejo, da bosta tudi francoska in belgijska
vojna delegacija hitro odpotovali. Ruska delegacija je bila odklo-
njena.

PRAGA. — Predsednik vlade je namesto predsednika repu-
blike podpisal novo ustavo češke republike. Nova komunistična
ustava bo stopila v veljavo dne 9. junija.

LAKE SUCCESS. — Združene države predlagajo naj v Pa-
lestino gre zastopstvo USA, Belgije in Francije. Rusija je raz-
burjena, ker so Združene države s tem odklonile njeno ponudbo,
da tudi ona pošlje svoje vojne opazovalce k posredovalni komisiji
Zveze narodov.

CAIRO. — Arabske čete napredujejo v vseh delih Palestine
in so že v bližini glavnega judovskega mesta Tel-Aviv. Mesto
Wilhelma, 8 milj vzhodno od Tel-Aviva so Arabci že zavzeli.

TEL-AVIV. — Zastopnik Zveze narodov grof Bernadotte,
ki je sedaj popolnoma pooblaščen, da sam določi čas in pogoje pre-
mirja v imenu Zveze narodov, še vedno čaka na odgovor na svoje
pripravljalne predloge z obeh strani. Bernadotte sam je predla-
gal varnostnemu svetu Zveze narodov, naj bi prišli k njegovi mi-
siji vojaški opazovalci. Varnostni svet je njegov predlog takoj
sprejel.

RABAT, MAROKO. — V celem Maroku vlada velika nape-
tost med Arabci in Judi, ker so Arabci videli judovske skupine,
ki so potovale skzi Maroko v Palestino. V dveh slučajih je prišlo
do pretepa večjega obsega tako, da je bilo 44 mrtvih in večje
število ranjenih.

QUITTO, ECUADOR. — Senator Galo Plaza Lasso, kandi-
dat Narodne demokratske stranke in bivši ambasador v Washing-
tonu, je bil izvoljen za predsednika ecuadorske republike. Dobil
je okrog 97.000 glasov napram konservativnemu kandidatu Ma-
nuel Elcicio Flor, ki je dobil okrog 92.000 glasov. Novi predsednik
je 42 let star, vzgojen v Združenih državah.

RIM. — Hčerka predsednika vlade gdč. Lucija de Gasperi je
bila svedčana preoblečena kot sestra reda Marije Vnebozete.
Obred svedčane preobleke je izvršil Msgr. Celso Constantini, ki je
skrival De Gasperija, ko so ga preganjali fašisti.

Aretiran, ker je "prevratniško" deloval

Komunisti naj gredo v Sovjetijo — "Prevratniški" je tudi SANS...

Četrti najvišji komunistični
uradnik v komunistični stranki
Združenih Držav je bil aretiran
in se je proti njemu začelo urad-
no postopanje za izgon. To je
Jack Stachel oziroma s polnim
imenom Jacob Abraham Sta-
chel. Doma je iz sovjetskega de-
la Poljske. V združene države
je prišel leta 1911. Iz uradnih
aktov je razvidno, da je gospod
Stachel potem zapustil Ameriko
in se vračal enkrat ali večkrat in
nazadnje prišel zopet sem na ne-
znanem mestu in na neznan, ne-
legalen način. Leta 1939 ga je
zasledovala oblast radi ponareja-
nja uradnih istin. Takrat je zo-
pet izginil, da je ušel roki pra-
vice.

Justično ministrstvo objavlja,
da je Stachel aretiran v smislu
odločb glavnega državnega prav-
dnika Tom Clarka, da se morajo
odstraniti iz Združenih držav
vsi subverzivni, to je prevratni-
ški agenti.

Označba "subverziven," "pre-
vratniški," ki jo je dobil tudi
SANS in mnoge druge slovenske
rdečkarske organizacije, torej le-
ni tako strašno nedolžna in brez
pomena kot bi to radi prikazali
listi, ki trbijo v leve rogove med
Slovenci.

Gospoda Stachela je policija
zadržala 5 ur na Ellis Island,
potem pa ga izpustila, ker je bi-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Poroka —
V soboto 12. junija ob 10:30
dop. bosta poročena v cerkvi
sv. Franciška na Superior Ave.
in 71. cesti Joe A. Kadunc, sin
Mr. in Mrs. John Kadunc iz
1229 E. 71. St. in Miss Mary
K. McLoone, hči Mr. in Mrs.
Patrick McLoone iz 1178 E. 74.
St. Sorodniki in prijatelji obeh
družin so prijazno vabljeni, da
se udeležijo poročnih obredov
in sv. maše. Novoporočencema
pa želimo obilo sreče v novem
stanu.

Mr. Zbanič v mestu —
Včeraj nas je obiskal v ured-
ništvu Mr. Anton Zbanič, gl.
tajnik ABZ. Mudil se je po
uradnih opravkih v Clevelandu
in je sinoči odpotoval nazaj na
Ely.

Osma obletnica —
V četrtek ob 7:45 bo daro-
vana v cerkvi sv. Vida maša
za pok. Williama Švigel v spo-
min 8. obletnice njegove smr-
ti.

Društvena seja —
Društvo sv. Ane št. 4 SDZ
ima važno sejo nocoj ob osmih.
Tajnica prične pobirati asse-
ment ob pol sedmih.

Slavnostni banket —
Liga Katoliških Slovencev
priredi v nedeljo 20. junija
1948 ob 6. uri zvečer v cerkve-
ni dvorani sv. Vida slavnostni
banket v korist rešitve naših
beguncev v Evropi. Na ban-
ketu bosta govorila Right Rev.
Msgr. Murphy o svojih opazo-
vanjih v Jugoslaviji in letu 1947
in Rev. Franc Rupar, sloven-
ski misijonar na Kitajskem, o
svoji poti po Avstriji v začetku
leta 1948. Navzoči bodo najod-
ličnejši predstavniki katoliške-
ga in slovenskega življenja v
Clevelandu.

Za izvrstno večerjo bo poskr-
bel Mothers Club fare sv. Vi-
da. Program bo vodil Rev.
Francis Baraga.

Vstopnice se dobe: v župni-
šču sv. Lovrenca, v Ameriški
Domovini in pri odbornikih Li-
ge Anton Grdina, 1053 E. 62.
St., Matt Intihar, 630 E. 222
St., in 21491 Naumann Ave.;
Frank Mervar, 7801 Wade Park
Ave. in 6372 St. Clair Ave.;
Mrs. Mary Hochevar, 21241
Miller Ave.; Louis Ižanec, 799
E. 157 St.; Leo Troha, 22031
Miller Ave.; Frank Šmalec,
21481 Naumann Ave., Euclid;
John Škrabec, 6325 Carl Ave.;
Matt Tekavec, 20303 Goller
Ave., Euclid; Grdina Jos., 6113
St. Clair Ave.

"Carovnica" —
V nedeljo 27. junija bodo po-
žrtvovalni igralci ponovili za-
nimivo igro "Carovnica" v Slo-
venskem domu na Holmes Ave.
ob sedmih zvečer. Pridno ku-
pujte vstopnice pri Louis Iža-
nec, 799 E. 157 St.

Slike bodo nocoj v sredo —
Radi dežja včeraj, bo slikov-
na predstava nocoj na Grdino-
vemu vrtu. Glavna slika bo iz
Bostona. Občinstvo je vablje-
no. Čas ali začetek bo, ko se
malo z mraci. Sedeki so po
10c, posebej se zbira še za be-
gunce, darovalci bodo oznanje-
ni v A. D.

Darila za begunce —
Mr. Grdina sporoča, da je bi-
lo dohodkov za begunce od spo-
minske slikovne predstave 30.
maja v šolski dvorani \$21.00
Mrs. Tončka Jevnik je pa po-
darila še \$3.00, skupaj \$24.00.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
 6117 St. Clair Ave. Cleveland 2, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.
 Za Kanado in sploh za deželne izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;
 \$5 for 6 months; \$3 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 113 Wed., June 9, 1948

Trdo delo za rešitev Francije

Zivo so še v spominu dnevi, ko je kominterna združila vse napore da osvoji Francijo. Komunistični štrajki so pretresali izžrpani narod in državo. Francija je iskala rešitelja. V najtežjem notranjepolitičnem položaju je prevzel vodstvo tretje republike zastopnik krščanske demokracije Schumann. Napravil je parlamentarno zvezo s socialisti in radikali in ob obdobju vredno odločnostjo rešil Francijo iz civilne vojne ter napravil prve močne korake za rešitev njene gospodarstva in financ.

Doba njegovega vladanja je stalno viharna. Komunisti napadajo svojega najmočnejšega nasprotnika, na drugi strani pa desnica išče rešitev na svoj, v marsikakem oziru nedemokratski način. General de Gaulle, narodni junak in vojni rešitelj Francije bje boj za absolutno oblast v državi. Schumann med obema nasprotnikoma rešuje Francijo in njen demokratski parlamentarizem. Ve, da bi vsak ekstrem prinesel škodo državi, ki prav sedaj potrebuje vso podporo zapadnih demokracij.

Ze parkrat je njegova vlada stala pred krizo, ker je morala prevzeti odgovornost za odločbe, ki zahtevajo izredno mnogo požrtvovalnosti in discipline od vseh, parlamentarcev, ki vlado podpirajo in od vseh državljanov. Srečno je prebrodila finančne reforme in potolkla komunistične štrajke, ki so imeli za cilj, da onemogočijo demokratsko vlado v Franciji in spravijo komuniste na oblast tudi v tej evropski državi.

Sedaj je kriza v vladni koaliciji radi novega zakona o državnih uradnikih. Po tem zakonu bo odpuščenih iz služb 150.000 državnih namestencev. To je posebno huda reč za socialiste, ki so bili v prejšnjih vladah in prav to uradništvo sprejemali v službe.

Drugo težko vprašanje v vladi je verski pouk v šolah. Francoska šola je popolnoma brezverska. Krščanski demokrati, ki že dolgo nosijo odgovornost za politiko v Franciji, niso v tem bistvenem vprašanju mogli doslej še nič spremeniti zakonov v njihovo korist. Sedaj zahtevajo vsaj nekatere začetne pravice v tem oziru. Tu pa so se soglasno uprle druge vladne stranke, zlasti socialisti, ki so ves čas zasledovali proticerkveno politiko in sedaj mislijo, da bi jim ušli pristaši, če bi stranka napravila v tem vprašanju koncesijo krščanskim demokratom.

Tretji in morda najnevarnejši napad pa gre proti zunanjemu ministru George Bidault-u, ker je po mnenju nasprotnikov preveč popustil pri sklepanju sporazuma zapadno evropskih narodov glede bodočnosti nemškega gospodarstva in političnega pomena zapadne Nemčije v bližnji bodočnosti. To je točka kjer so vsi francoski nacionalisti silno občutljivi. Toliko udarcev je že prejela Francija od Nemcev, da se nikoli ne počuti dovolj varno. Seveda navadno po vsaki vojski tudi Francozi padajo v zmotno misel, da bo Francija mogla mirno napredovati, če bo Nemčija čim bolj oslabiljena in ponižana. Ta misel je obsedla Clemenceauja po prvi svetovni vojni, ta misel prihaja na dan pri mnogih Francozih sedaj. Vsekako je sovraštvo proti Nemcem pri Francozih tako zakoreninjeno, da je prav lahka demagogija proti vsem odgovornim vladam v vseh povojnih dobah Francije.

Francija je bila tudi res najbolj trda pri se danjih pogajanjih zapadnoevropskih narodov glede Nemčije. Francija se je nadalje upirala nekaterim ameriškim in angleškim predlogom o obnovi nemške industrije. Ali končno je bilo od sporazuma odvisen napredek dela za izvajanje Marshallovega obnovebnega načrta.

Pomoči v okviru tega načrta pa vse evropske države nujno potrebujejo takoj. Tudi Francija je med tistimi, ki sploh ne morejo misliti na to, da bi se dvignile same iz svojih sil in moči. Amerika, ki ima interes na celj zapadni Evropi, pa je smatrala, da je obnova neizvedljiva, če Nemčija ni v gotovi meri vključena in upoštevana kot sodelujoča sila.

Bidault je pristal in tako je bilo objavljeno, da so se zapadno evropske države sporazumele glede Nemčije ali vsaj njenega zapadnega dela in da sporazum obsega vsa polja. Ni nikakega dvoma, da je Bidault to storil v sporazumu s predsednikom vlade Schumannom, ki je že ponovno kot minister financ in kot predsednik vlade dokazal, da zna ščititi resnične interese Francije. Pa nič zato. Kljub vsemu bodo imele stranke mnogo pomislekov in ugovorov, ker ni dvoma, da bo javno mnenje najprej sprejelo nanose dele sporazuma z velikim nezadovoljstvom. Zmagoviti Francozi so pričakovali večjega upoštevanja, skupna pretežka situacija Evrope pa v ostri politični debati le kaj rada pade v ozadje.

Schumann bo torej moral izdržati težke napade in uporabiti večkrat svojo težko roko, da bo obdržal vladno koalicijo in s tem svojo vlado. Če ne uspe, se mora razpustiti parlament na kar tako težko čakajo komunisti in skrajna desnica, ki se zbira okoli generala de Gaulle-a.

Razpustitev parlamenta in divja volilna borba, ki bi mu sledila, pa je prav to kar je Franciji v sedanjih razmerah najmanj treba. Ona potrebuje notranje politični mir in vztrajno delo na ekonomskem in socialnem polju, da se okrepi, konsolidira in pomiri.

Naj pripomnimo še to. Schumann se je izkazal kot odličen predstavnik krščanske demokracije, kot politik in državnik, ki zna in more uspešno služiti svoji domovini in narodu v najtežavnejših razmerah. Krščanske demokratične politične site so v Franciji, Belgiji, Avstriji in Italiji v teh po vojnih letih pokazale, da so edino zanesljivo politično sredstvo proti navalu komunizma in diktature.

BESEDA IZ NARODA

Zveza dr. Najsv. Imena

Cleveland, O. — V nedeljo 30. maja je bila velika slavnost v Newburghu, ko je naša Zveza društev Najsv. Imena slavila desetletnico svojega obstanka. Ob 8:45 je bila darovana slovesna petna sv. maša po namenu naše zveze, daroval jo je naš duhovni vodja Rt. Rev. kanonik J. J. Oman, asistiral pa sta mu Rev. Slapšak in Rev. Knific ki je pred kratkim prišel iz stare domovine.

Pri tej sv. maši je bila jako lepa udeležba od strani članstva, ki so tudi vsi pristopili k mizi Gospodovi. Res lepo je bilo videti te moške in fante — člane Najsv. Imena — ki so prišli iz vseh slovenskih fara k tej slovesnosti. Po maši pa so se člani zbrali v spodnji dvorani, kjer je bil pripravljen zajtrk za vse udeležence. Navzok so bili tudi Rt. Rev. kanonik J. J. Oman, Rev. Julius Slapšak in dr. Rev. Fr. Knific ter večina ustanovnih članov in prvih uradnikov naše zveze.

Prvi gl. predsednik, brat Jacob Resnik je bil stolovratelj ki je poklical k besedi več ustanovnih članov, dalje dr. Rev. F. Knific in tudi našega duhovnega vodjo Rt. Rev. Oman.

Ob 11:30 pa smo se zbrali vsi člani društev Najsv. Imena in se pridružili ostalim newburškim društvom k procesiji sv. Rešnjega Telesa. Velika slavnost je bila ta procesija, kakor so se izrazili mnogi, ki so bili navzoči iz drugih krajev in niso še videli javne procesije, odkar so prišli iz starega kraja. Bile so žene v narodnih nošah, dek-

ta pa v svojih lepih uniformah, skauti, šolska mladina in številni farani fare sv. Lovrenca. Tako smo na posebno slovesen in dostojen način praznovali praznik sv. Rešnjega Telesa in obenem združen s slavnostjo 10 letnice zveze društev Najsv. Imena. Procesija se je veličastno pomikala na dolgo in široko in iz cerkvenega stolpa pa je lepo odmevalo pripravljanje naših zvonov. Vse ulice in hiše so bile nadvse lepo okrašene za ta dan, ko je po naših ulicah hodil Kristus, naš Kralj.

Tako smo slavili prvo desetletnico zveze društev Najsv. Imena, ki bo gotovo ostala vsem v lepem spominu.

Anton Meljač.

Ne cvetlic na grobove

Cleveland, O. — Da tako je, ne cvetlic na grobove, pač pa v življenju priznanja tem, ki ga zaslužijo. Pri tem mislim na svojega prijatelja; zvest in resen prijatelj otehta vse zlato in srebro na svetu, nanj se lahko zanesete, ker se ne da pregovoriti, ne bo sledil praznim sanjam, ostal bo zvest, do konca bo pravi prijatelj. Tak mož je Mr. John Dolčič v Girardu, Ohio.

S tem, ko sem zapisal njegovo ime, sem se mu gotovo zameril. Toda ne morem pisati drugače kot resnico. On je to že nešteto dokazal, kar sem zgoraj zapisal, da bi mi lahko vsak štel v zlo, če bi tega enkrat javno ne napisal.

Tem mojim trditvam bodo v podporo vsi tisti, ki so se obrnili na njega v Girardu, kadar so potrebovali pomoči za eno

ali drugo prireditve. Kdor je hotel imeti uspeh, se je zatekel k Dolčiču za pomoč, ki jo je vselej tudi dobil in to v še veliko večji meri, kot pa jo je pričakoval. Toda, to še ni vse. V Dolčičevi hiši vsakega najprej vljudno pogostijo, ko prihaja in odhaja. Bog ne daj, da bi se hotel kdo za to oddolžiti; to bi bila velika zamera. Dolčičevi tudi takoj pozabijo, če so komu kaj dobrega storili in tudi nočejo, da bi se to kdaj omenjalo.

Girardčani vse to dobro vedo. Tisti, ki so iskreni v srcu in znajo soditi o dobrem in slabem, ga spoštujejo. Girardčani tudi vedo, da ima Dolčičeva družina največ zaslug, da je mesto Girard tako daleč poznano po Ameriki. Dolčič je v času zidanja Narodnega doma in ob ustanavljanju društev delal vso družino za prosep njih naselbine. Vse to vedo rojaki v Girardu in to naj vedo tudi drugod. Poznam ga že dolgo let. Tudi sem ga svaril v letih, ko je vsakemu verjel in zaupal. Povedal sem mu, da ga bodo nekateri le izkoriščali, dokler bo hotel kaj žrtvovati in potem pa ga bodo potisnili na stran. Zgodilo se je dobesedno tako. Dolčič pa je ostal mož. Postal je previdnejši, svoje žrtve dobrih dejanj, katerih on ne bo opustil do smrti, je od tedaj previdnejše obravnaval in si s tem pridobil v dobrih delih neveljavne zaslugе v očeh modrih ljudi.

Smatram, da so njegova dobra dela zapisana v srcih mnogih ljudi, ki ga ne bodo pozabili, ampak ga bodo ohranili v zasluženem spominu in spoštovanju, prav tako tudi njegovo soprogo, hčere in zeta. Vsa družina živi v najlepši družinski slogi. Glavno in hvalevredno je pa tudi to in v ponos za slovenski katoliški narod, da je Dolčičeva družina — verna! V tem je vse zapopadeno. Mogoče imajo radi tega tudi nekaj neprijateljev, ki ne znajo ceniti verskega prepričanja, toda Dolčičevi se držijo cerkve in božjih zapovedi. Zato jim pa od moje strani še posebno priznanje. Še več takih družin povsod, potem bo naš slovenski narod to, kar je bil od nekdaj. Bog živi Dolčičeve v Girardu! Anton Grdina.

Creamettes solate so idealne za jedila v vročih dneh

Slastna večerja se lahko pripravi več ur naprej (na primer v zgodnjih hladnih urah) ter se jo servira mrzlo. Gotovo bo to zanimalo vsako gospodinjico, ki ji bo olajšano delo v kuhinji v vročih poletnih dneh.

Izdelovalci famoznih CREAMETTES priporočajo tak kuhinjski recept, ki je kombinacija svežega sadja in zelenjave ter slastnih, tehničnih testenin ali makaronov. — CREAMETTES makaroni in sorodni CREAMETTES spageti, so zares jed, ki je ne dobite boljše. Zato je

pa jed, pripravljena iz njih in drugimi primesmi, nekaj izrednega za vsako mizo.

Posebno v vročih dneh vam bo všeč ta recept, ki zahteva samo nekaj minut kuhe. Pripravi se pa na sledeči način. Vrzite paket testenin v tri kvarte vrele vode, v kateri raztopite tri polne čajne žličke soli. Potem ocedite kuhane makarone v mrzli vodi.

Ako pripravite jedila iz CREAMETTES, si boste prihranili čas in delo v pripravi jedil v vročih dneh. Družina bo veselila take jedi na mizi.

Fin recept za party iz

CREAMETTES in drugim 2 skodeli kuhanih CREAMETTES

1 skodela velikega zelenega graha

1/2 skodele kislih jabolok, narezanih z olupki vred

1/2 skodele zelene, zrezane

3 trdo kuhana jajca, zrezana

1 zelena paprika, zrezana

sol, poper, salad dressing

Zmešajte CREAMETTES, grah, jabolka in zeleno. Osolite

in popoprajte po vašem okusu ter polijte s salad dressing. Denite v veliko skledo ter denite na vrh narezane koščke jajec in paprike.

ČE VERJAMETE AL PA NE!

"Veš, Olga," sem vneto pripovedoval zvesti poslušalki za pečjo pri Cencu, ki si itak ni mogla pomagati drugače, da je poslušala, ker drugega gosta ni bilo v hiši, da bi ji grenil večerne ure, "kakor sem rad smuknil s kolesom iz Ljubljane domov na Menišiyo v soboto večer, tako nerad sem zacijljal svojega konjca na dveh kolesih v nedeljo popoldne in jo zaprašil nazaj proti Ljubljani. Prav tako se mi je zdelo kot lastovki, ki se je jeseni poslavljala z zelenih lin pri cerkvi sv. Jerneja, enčes: Mrzel veter tebe žene, drobna ptičica od nas ... Mojih obiskov so bili domači tako navajeni, da se niti poslavljali niso ob takih nedeljskih popoldnevih. Kaj bi se, če so pa vedeli, da bom v soboto zopet doma, če bo le vreme. Vsi ne moremo biti doma, sem zastokal, ko mi je kancliški kruhek ukazoval v mesto. Doma, kjer je gospodaril brat, bi bil kvečjem za pastirja, pa še za tistega ne posebno zanesljiv, kolikor so imeli naši skušnje z mojim pastirovanjem v mladih letih.

"Akraholt bi bili zauber poganičji," je intoniral Cencov dekl in črte oči, ki jih je imela po očetu, so se ji v hudobni nagajivosti zasvetile kot mački, ki oprezava okrog grma za vrabčcem. "Kenir čez rmae, v njem polno dobrega krompirja, v roki drenovko, za klobukom pa šop šmarnic, prav kakor sem slišala v Ljubljani dijake, ki so peli na frančiškanskem mostu:

Zakrivljeno palico v roki, za trakom pa šopek cvetic, kot kralj po planini visoki pohajam za tropom ovčic.

"Glej jo, koze," sem se ji čudil, "saj si kar po pesniško urajmana. Vidim, da ne boš za na kmete. Pa kaj bi, ko ne znaš niti kotel napraviti za prašiče in ki misliš, da je pralca odpustek iz lecta. Imaš prav, Olga. Le drži se in čakaj na kaj boljšega. Takega poberi, da boš lahko nosila vsak dan klobuk, da ti bodo rekli gnadljiva gospa, pa da boš imela pestno in kuharico."

"Ali veste za katerega, ki bi bil s takimi uroki?" se zasmeje dekle.

"Za enega vem, pa da ti bo zdajle odletel v Ameriko, kjer si bo poiskal kakšno milijonar-

Zločin kaznovan z zločinom

Trije popotniki, ki so potovali skupno, s onasli veliko vsoto denarja in si jo razdelili. Ko so bili pojedli vso svojo zalogo, so poslali najmlajšega v mesto. Ta je med potom rekel sam pri sebi: "Bogat sem, toda bil bi še bolj, če bi bil tedaj sam, ko smo našli zaklad. Pa sta mi ta dva človeka vzela bogastvo. Toda meni bi ga bilo lahko doseči, ne da bi storil kaj drugega, kot da zastupim hrano, ki jo grem nakupiti. Ob mojem povratku bi rekel, da sem že kosil v mestu. Moja tovariša bi jedla brez vsakega suma in bi umrla."

Medtem sta pa druga dva potnika govorila: "Dej tega mladega moža bi povečal naša dela in midva bi postala zares bogata: on se povrne: midva imava dobri bodali." Mladi mož se vrne z zastupljeno hrano. Njegova tovariša sta ga napadla in umorila. Potem sta pojedla kosilo in nato umrla.

Krivično pridobljeno blago ne donša blagoslova,

ko. Saj pravijo, da jih je tam toliko, da nima človek skoro kam pljunit. Ena da je bolj bogata kot druga."

"Torej jaz naj čakam na kakšnega profesorja, ki bo po nesreči zašel na našo Menišiyo in se mu bom obesila okrog vratu: vi boste sneli pa kakšno milijonarko tam v Ameriki. Oba bova dobro porabila, če bo res tako."

"Nič se ne ve brzo ciganke," jim rečem in si zmotim usta s tistim kislim brizgancem. "To sem ti hotel še povedati, predno grem, kako sme bil ono nedeljo osramočen, ko sme se peljal s kolesom v Ljubljano."

"Dajte, povej no, kako je bilo in kdo vas je spravil v sramoto. Saj se mi ne zdite kot fant, ki bi se pustil sramotiti."

"Veš, kriv sem bil sam in pa moja baharija. Čakaj, ti bom povedal, kako je bilo, ki sva ravno sama. V nedeljo popoldne sem skočil na kolo in se odpeljal nazaj v Ljubljano. Proti Cerknici je šlo ko sam Elija. V Ribčkovu žago se niti ozrl nisem, dokoder so včasih jurišali name fantički. Zdal bi si ne upali, ki sem doslužil cesarja. Se reče, če bi prišla dva ... pa naj bo to že kakor hoče.

Ko privozim mimo Klemenina in vrh vzpetine pred Pogačnikovo žago, vidim sedeti na kolpi pred hišo nasproti žage celo vrsto fantov in deklet. Saj veš, da se s Cerknici nismo mogli nikoli in zdaj sem jim hotel pokazati, kaj smo mi Meniševci. Bal se jih nisem nič, ker sem bil na kolesu in me ne bi došli, če bi se primerilo kaj narobe. Ko drvim po malem klancu proti tisti skupini deklet in fantov, spustim z rokami držaj pri kolesu in prekrizam roke na prsih. Naj vidijo, opetke, kako se znanjo Meniševci voziti, da se niti ne držijo z rokami. Pa še cigareto, sem držal v ustih, da bi me lahko kdo vprašal: vitezi cenjeni, kam ste namenjeni?"

In prav takrat, ko sem pridrel do cenjenega občinstva, ki me je že zagledale in so fantje odpirali usta kot žabe na soncu, ko so me videli v taki poziciji na kolesu, sem bil bridko poplačan za svojo baharijo in postavljanje. Prav pred tisto skupino se je namreč zaprašila pod kolo debela kokoš, kaj vem, odkod jo je pošast prinesla in predno bi rekel kdo: Jaka počakaj! sva se zaprašila tje po cesti v prah moj bicikl in jaz. Nekaj časa menda ni bilo videti drugega kot nekaj koles, nekaj nog, nekaj perja in debel oblak cestnega prahu. Tiste čase nisem bil še vaju izreči ob takih prilikah hudih besed, zato sem samo zastokal in se začel tipati po telesu, da bi dognal, koliko nog in rok imam zlomljenih.

V tem so pa že priskočili fantički in deklčki, pa mi pomagali na noge. Eden je našel nekje na cesti mojo kapo, drugi je brisal kolo, par deklet mi je otepalo prah z obleke. Nikdar nisem pričakoval, da se bodo tako izkazali. Kakor sem jih dotlejš sodil, bi pričakoval, da se mi bodo režali in zbijali šale na račun ponesrečenega kolesarja iz slavne Menišije. Pa niso, ampak še spraševali so me, če sem se kaj pobil. Čutil sem, kako sem rdeč v obraz in nisem vedel, kam bi pogledal, tako me je bilo sram. Nekaj sem jim zamrmral v zahvalo, nekoliko s težavo zasedel kolo in jim izginil po cesti proti Rakeku izpred oči. Hudo sem bil poplačan za bahaštvo, bi rekel, pa tudi zelo hitro."

DACHAU

iz dnevnika slovenskega jetnika

Ujetniki, zaposleni v teh ali drugače kapota brenil z nogo. Ko podobnih komandah, so imeli pred nezaposlenimi ujetniki 2 prednosti: dopoldne okrog 9. ure so prejeli "Brotzeit" — malico, kos kruha, okoli 150 gr in kosček salame ali margarine, nekateri tudi blaže v bonih, največ 2 RM na 14 dni. Pozimi so dobili suknje in nogavice, včasih tudi puloverje.

Pri delu je vladala, zlasti v municijskih tovarnah železna disciplina. Vsak najmanjši pregrešek ali pomota sta se smatrala za sabotažo.

Spominjam se, da je bil en ujetnik iz tovarne Messerschmidt obtožen sabotaže, ker se je pri kontroli zmotil. Bil je pred tovarno v navzočnosti vseh ujetnikov njegove komande obsojen. V tovarni "Prezi-fix" — municijski tovarni, sta bila obešena dva ujetnika, Rus in Poljak, ker sta civilnemu mojstru, ki ju je posebno priganjal k delu, zagrozila, da se bosta po vojni maščevala. Par dni pred Božičem pa sta bila obešena v kopalnici dva ujetnika. Drog, n akaterem sta bila obešena, je še ob Božiču visel na svojem mestu, ko je bil v kopalnici božični koncert. Prvi teden meseca septembra 1944, je bilo s strelom v tilnik likvidiranih okoli 90 ruskih oficirjev. Koliko ljudi je bilo zadušenih s plini v krematoriju ali usmrčenih z injekcijami, ki niso nikdar taborišča videli, ker so romali naravnost v krematorij, ni vedel v taborišču nihče razen delavcev v krematoriju, ki pa o tem niso govorili, ker bi sicer sami šli kaj kmalu po isti poti.

Ko sem bil že štubni pisec, smo imeli na štubi dva starejša Italijana. Delala sta v komandi Grasshof. Bilo je to posetvo v bližini taborišča. Ujetniki so tam zasipavali bčmbne lijak. Oba sta bila že precej zdelana in onemogla.

Nekega dne ju je kapo-Nemec posebno priganjal. En Italijan se je ujezil in je udaril s krampom kapota po glavi. Drugi Italijan je na tleh ležal.

F. J. KERN, M. D.

Uradne ure in telefon

Popoldne od 1 do 4 vsak dan med tednom razen srede.

Zvečer od 6:30 do 8 v ponedeljek, torek in četrtek.

Urad: 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Telefon: Henderson 2945. Rezidenca: 124 E. 201. St., Euclid 23, Ohio. Telefon: IVanhoe 6988.

DO YOU GET VITAMINS?

Of course you do. Everybody does. Couldn't live if they didn't. The question is, do you get ENOUGH Vitamins? A great many people do not, and as a result, feel low and tired.

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known.

Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC., Elkhart, Indiana

S. P. D. SV. MOHORJA

Ustanovljena 31. decembra 1921

CHICAGO, ILL.

Odbor za leto 1948:

Predsednik: John Makar, 1925 W. 22nd Place
Podpredsednik: Frank Feklar, 2336 So. 61st St., Cicero, Ill.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 1940 W. 22nd Place
Zapisničarica: Anna Zokal, 2050 W. Coulter Street
Duhovni vodja: Rev. Leonard Bogolia, O. F. M., 1853 W. 22nd Place
Nadzorniki: John Dema, 2730 Arthington Ave. — Karolina Fichman, 2328 So. Wolcott Ave. — Frank Dolenc, 2056 W. 23rd St.
Porotni odbor: Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Lee Mladic, 1919 W. 22nd Place — Pauline Ozbolt, 2028 W. Cermak Rd. — Anna Zorko, 1654 W. 21st Place
Družbena zdravilnica: Dr. Jos. E. Ursich, 1501 W. Cermak Road in Dr. F. T. Grill, 1858 W. Cermak Road
Vratar: Frank Roblek, 1833 W. 22nd Place
Uradno Glasilo: "Ameriška Domovina"

Seje se vršijo vsako drugo soboto v mesecu ob 8. uri zvečer v cerkveni dvorani Sv. Štefana na 22nd Place in Wolcott Ave.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 8. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je prost. Za natančno pojasnilo glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na Družbenega tajnika ali predsednika.

To je izvanredna ugodnost za vsakega katoliškega Solvenca v Chicagu. Rojniki, pristopajte v to domačo Družbo!

VESTI IZ SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Trieste" prinaša 13. aprila seznam oseb, ki so bile ugrajene po Ozni v Trstu od 26. oktobra 1945 dalje. Vseh slučajev naštete 35. Vsak slučaj tudi opiše. Nekaterim žrtvam se je posrečilo uiti, pri nekaterih so organi Ozne bili nerodni in niso znali izpeljati napada, nekatere so na mestu ubili, drugi so bili odpeljani preko meje. Niso pa v tem številu 35 oseb, vsi znani slučaj. Nekaj jih je, ko je Ozna pač poskušala odvzeti posamezne ljudi, pa se ji ni posrečilo, toda tržaška policija ni o tem nič zvedela. Nekaj slučajev pa je tudi, ki niso naštetih, pa se je Ozni njena namera posrečila, ne da bi se tržaška policija za to brigala.

S temi metodami si gotovo ne bo Jugoslavija nikjer v svetu pridobila ugleda. To so metode, ki so Slovincem zaprile Trst. Te nasilne ugrabitve so tudi najboljši dokaz, kakšna svoboda vlada v Titovini. Človek ni več človek, ampak samo suženj države.

DEKAN JOSIP VODOPIVEC. — Dekana Josipa Vodopiveca v Tolminu so jugoslovanske oblasti zaprle. Kaj je vzrok, nihče ne ve točno.

ZUPNIK IZ DREZNICE Anton Čošorja je ravnotako izginil za zidovi ječe. O Čošor-

čakanja so se mi zdeli neznansko dolgi. Vsi trije smo bili tako ubogi, tako strti in zaskrbljeni, da smo dihal le v sunkih. (Dalje prihodnjic)

nju smo že pisali, da mu "no-ve" oblasti niso hotele izdati "obrnega dovoljenja," da bi izvrševal dušno pastirstvo. Tako ni mogel vernikom niti maševati. Napravil se je na Hrvaško, da bi bil tam kje sprejet. Ozna je nekako zvedela. Ko se je vrnil, so ga zaprli.

"ZELEZNI SKOBEČ." — Ko piše "Slov. Primorac" (izhajajo v Gorici) o teh slučajih, prištevajo, da niso slovenski duhovniki samo za železno zavezane, ampak naravnost v železnem skobcu. Niti gantit se ne smejo. Potem pristavljajo: "Značilno je, da pride iz zavese marsikaj glas od lajlakov, a da duhovniki ne dajo nobenega sporočila o sebi, niti ne pozdrava. To kaže, kako previdni so, da bi se mogli čim lažje obdržati med ljudstvom, ki so mu danes bolj potrebni kot kadar koli. "Iz tega se da nadalje sklepati, da se preganjanim duhovnikom gotovo godi velika krivica, ako jih oblast kljub njihovem tako lojalnemu zadržanju zapira ali pošilja na prisilno delo."

Naj bodo razmere take ali take, slovenska duhovščina bo skušala napraviti svojo dolžnost v polni meri. Ne bo pa pozabila, da je treba Boga bolj poslušati kot svetne oblastnike.

V SPODNJI TREBUSI v dolini Idrice je umrl župnik Anton Sok. Rodil se je v Kredu pri Kobaridu 3. jan. 1880, v mašnika pa je bil posvečen v Gorici 31. julija 1904. Vse svoje življenje je bolehal na že-

lodu.

"KAM PLOVEMO." — Tržaški list "Teden" prinaša dopis iz goriske okolice, ki jasno kaže, kako je komunistom samo za komunizem. Pri tem pozabljajo popolnoma na svoje slovenstvo. Na drugi strani ni pa duhovnikom očitalo, italijansko politiko, ker pač drže s svojo katoliško Cerkvijo. Naj priobčimo za poznanje razmer dopis dobesedno. Pod naslovom "Kam plovemo" piše dopisnik:

"Gospod župnik je ono nedeljo govoril o papeževi in škofovi oblasti. Naslednjo nedeljo je govoril o Francišku Asiškem, ki je prav tako iz Italije. 'Verniki' so po maši pretresali in sklenili: 'Le kaj nam govori sedaj o teh italijanskih stvarih! Tega nečemo več slišati! To je sama politika!' Stvar je prišla tudi na sestanek, in gospod župnik je dobil črno piko, češ da dela propagando za — demokristjane.

"V isto vas prihaja vsak dan slovenski časopis, ki redno prinaša v najbolj svetlih barvah imena Togliatti, Nenni itd. Kakor da ti niso Italijani! Ti so naši 'demokrati', tovariši, še Gorico so nam hoteli pokloniti. To so ljudje! — V isti vasi so nalepili po zidovih velike barvane plakate za prvi maj. Kakor vojaki stojijo po zidovih in vabijo za '1 maggio'. Pomislite, vas je popolnoma slovenska, plakati za prvi maj pa vsi do zadnjega italijanski! Nihče ne dvigne besede za čast vasi, aktivisti že vedo, kaj delajo. Gorje g. župniku, če bi samo namignil, da so za slovensko vas primerni tudi slovenski plakati."

PRIMORSKI BEGUNCI IZ TITOVINE. — Pisali smo svoječasno o beguncih, ki so prišli v Gorico pa tudi v razne kraje po Furlaniji, ker so se umaknili pred prihodom titovcev iz krajev, ki so prišli pod Jugoslavijo. Leta in leta so pričakovali združitve z drugimi Slovenci in rešitve izpod italijanskega jarma. Ko je prišel dan združitve, so morali pobrati, kar so mogli na naglico vzeti s seboj, in bežati, ker niso bili s komunisti. "Nova" svoboda jim je prinesla begunstvo.

Sedaj je v Gorici uradnik IRO (mednarodne organizacije za begunce) in primorski begunci se v velikem številu jayljajo za pot preko morja. Ko so registrirani, jih pošljejo v taborišče v Bologno. Mnogo žalosti in joka je ob slovesu, toda mnogim ne kaže nič drugega kot v tujino. Vse radi Tita. V Bologni je sedaj kanov 500 gorških beguncev, ki čakajo na pot v Argentino. Ta pot pomeni kot rečeno za mnoge rešitev, toda ne smemo pozabiti, da je to obnem velika narodna škoda.

Tam v Ameriki pa bodo vaši komunistični sopotniki še kricali o svobodi pod Titovim komunističnim režimom. Hinav-

Dopis iz Huston, Pa.

Huston, Pa. — Te dni se je podal iz Meadows Lands, Pa., v staro domovino, na Kras v Koritnice, John Skok, po domače Mekrun. In kaj je tudi hotel. Mlad ni več, moči mu pešajo, a v starem kraju ima soprogo in nekaj grunta. Želimo mu srečno pot.

Obiskala nas je Mrs. Mary Ohlin iz West Middletown, O. Ona je tudi naročnica Ameriške Domovine. Mrs. Mary Ohlin nam je prav dobro poznana, saj smo bili pred kakimi tridesetimi leti dobri sosedje v Strabane, Pa. Če katera mati podpira tri vogale pri hiši, moram to reči o Mrs. Ohlin, kajti zredila je dvanajst otrok. Prav prilegala bi se tukaj tista pesem, ki pravi:

Dvanajst otrok je v hiši, cvilijo kakor miši.
Oče pravi: kaj bo to?
Mati pravi: služ' bo slo. . .

In res, vsi so že odrasli. Šest sinov je bilo v zadnji svetovni vojski, ki so se borili za pravo ameriško demokracijo, pa vseh šest je prišlo zdravih domov. Prav dobro se še spominjam, ko jih je Mr. Ohlin pogal skozi prednja vrata spat, pa so kar drug za drugim prikuvali pri zadnjih vratih ven. In ko sem nekoč vprašal Mr. Ohlina, kako je temu ime, je rekel, da še sam ne ve, ko jih je toliko kot bi hruško otreles.

Prav lepa hvala Mary za obisk in pozdrav vsem čitateljem Ameriške Domovine.

John Pelhan.

Kupujte Victory bonde!

MALI OGLASI

House for sale
E. 104. St. off Union, single frame house, furnished. New automatic air-conditioned furnace, combination storm windows, washer, refrigerator, stove, carpeting and drapes. Owner leaving city. Call MI 5716.

Pohištvo naprodaj
Naprodaj sta 2 kosa pohištva za parlor; v jako dobrem stanju. Pokličite po 4 uri popoldne EN 4818.

Stanovanje bi rada
Mati z odraslim sinom želi dobiti stanovanje 3 ali 4 sobe. Kdor ima kaj primerne, ga naprosi, da pokliče MU 0643.

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

—(114)

Petrinka

IVAN MATIČIČ

Ni Tevžu toliko za čedno hišo samo, vendar Petrino dom je, in ljubi mu je čeden kot siromašen, posebno ko je Tevž marsikaj zraven prispeval. Hlev je čeden in prostoren, a tudi poln, tako da je konj notri kar odveč; svinjaki so čedni, kozolec velik in še na hiši marsikaj novega. Amerikaneec si vse natanko ogleduje, hišo in vrt, vse mu obuja spomine. Potlej stopi v kolarnico k Mihi, zatem k Orešnikovim, k Škafarjevem, h kovaču. Sam me sestre in brate obiskuje. Potem mora tudi do sosedov, saj ga vsi vabijo, da bo kaj povedal. E, ni dolgočas Amerikaneec. Mi mo tega mora tudi na polje in v ogrado. Vsi ga vabijo, naj pride, ne zato, da bi pomagal, temveč zato, da si polje ogleda in da bo ljudem krajšal čas.

Na vse strani ga vleče, povsod zbija šale neumorni Amerikaneec. Temeljito hoče izkoristiti te bore mesece dopusta v starem kraju. Jože vleče premo h kovaču in povabi brata: "Greš z mano, Tevž?" — "Alrajt, kar pelji me, ali pa bom jaz tebe, nisem več vajen hoditi peš." Pa je le prišel do kovača.

"Lej jih, lej, orehovskih pohajčev!" jima zakliče kovač.

"Janez, podkuri meh, da se malo ogrejemo," mu odvrne Tevž in se pošali z vozarji, ki čakajo tu. Potlej brž zakliče tja čez proti krčmi: "Halo, Žerdinovi, vina kovačem! V kovačiji je žeja kakor v Suhem grabnu."

"To je beseda, to!" pritegnejo vozarji. Alamenski Amari-kanec, ta je pa kavelj, si mislijo. Tevž si pa nič ne misli, samo burke brije pa zadovoljen gleda kovača ki tako spretno vihti težko kladivo. Strela orehovska, ali ga vidite, kako se suče, poprijema in skače.

"Kaj, koliko je tu dela in čakanja, preden je vol podkovan, kaj šele prema," pripomni Tevž. "V Ameriki pa nič ne čakaš pred kovačijo. Z zapreženimi volmi se voziš po mestu; in če se ti vola zbosita spričo velikega

dirkanja, zaviješ h kovačnici. Tam stopita oba vola hkrati v vrela železo — in ena, dve, sta že podkovana. Komaj stopita ven, se jima brž podkve ohladijo. Zatem zategneta še kola skozi žarečo lavo, in kolesa so mimogrede okovana. In ti se pelješ lepo naprej."

"Hehehe!" To se smejejo Orehovci šmentanemu Amerikaneec. Janez kovač pa mu kar modro odvrne: "To še ni nič. V Dragonji vasi sem vrgel podkev za dirajočim konjem, pa mu ni odletela."

Medtem je prinesla Žerdinova dekla laterno vino. In kovači so si lepo prilivali pa kovali nove podkve in nove dovrtipe.

Potlej je krenil Tevž zopet domov. Snaha je prišla iz hleva.

"Si kaj dosti namolzla, Tončka?" jo je vprašala mati.

"Polno golido. Ga boste vi zavreli, mate," zategne, "jaz pojdem v ogrado." Snaha Tončka je visoko spodrecana pa zavijane rokave ima. Tevžu je močno všeč.

"Čakaj, Tončka, te popeljem s konjem v ogrado," ji reče.

"Pa še harmoniko zraven," se pošali ona.

"Tudi, če hočeš."

"Veš, Tevž, ti bi me še zvrnil."

"Kako naj te zvrnem na tako gladih cestah," se pošali on ter pripomni: "Le kje je salamihelski Jožin našel tako zalo nevesto?"

"Na, Jablanah rastejo take," reče snaha prijazno.

"Pojdem in si še jaz eno otresem, če jih je še kaj."

"Le pojdi, jih je še nekaj, kar izberi si jo."

V nedeljo popoldne je res zapregel koleselj — in sta jo kre- snila z Miho v hribe. Tako se je pričel polagoma Tevž ženiti. Od vasi do vasi se je vozil s kolesljem. Zdaj v Dragonjo vas, zdaj v Slivino, potlej v Ivanje selo, na Zalo, Spodnje in Gornje Jablane. Vse je pretaknil, zdaj z Miho, z Lovretom, Janezom, včasih sam, s harmoniko ali brez nje. Ni iskal samo neveste, temveč ogledoval si je ta divni svet, ki je tako mikaven. Zraven je pa seveda z enim očesom pogledal tudi za nevestami. Za tremi, štirimi je že nekoliko brenčal, in najrajši bi vse štiri pobasal čez lužo. Tam tako primanjkuje zalih nevest, tu pa jih je, da kar z roke jedo. Ko se je Amerikaneec vrnil s potovanja, ga je riatj zmeraj malo pretipala.

"Le kod si zopet brenčal, brenčin?"

"Po polju sem hodil, po svetu sem bil, včasih veselo, včasih pa ne."

"Štrama štramasta, ni škoda denarja, ko si ga tako težko prislužil. Tu ga pa rasipaš in vse vasi napajaš. Prismojin prismojeni!"

"E, dolarjev ni škoda za lepe neveste, mati! Mene je škoda, mene in mojih sedemnajst let, ki sem jih zapravil v Ameriki. Pomislite, sedemnajst najlepših let sem izgubil, mati, kje naj jih zdaj iščem? Teh borih par mesecev, ko bom doma, to je vse, kar bom imel od življenja. Mati, vi tega ne razumete, ne, nihče doma ne more tega razumeti. En dan doma je prav toliko kot eno leto v Ameriki. In naj mar še ta dan prespim? Ne, ne, saj mi potlej nič več ne ostane!"

Snaha prikima: "Res, prav pravi Tevž; hudo je, jaz ga razumem."

Mati ga ne more razumeti. "Le čemu mu je bilo treba koleslja in konja za teh nekaj

mesecev, da laže troši denarje. Zapravljuje se vozi ž zapravljivčkom."

"Oh, pustite mu, mati, naj ima kaj veselja," se zavzame zanj snaha.

"Koleselj sem si nabavil zato, da ga bom zapustil domu, ko pojdem nazaj. Vi in Tončka se bosta vozili na žegnanje na Gornje Jablane. Ste s tem zadovoljni, mati?"

"Nisem ne. Hudo mi je, ko te vse toliko stane, a toliko si siromak moral trpeti."

"O, naj trpim, mati! Sedemnajst let trpljenja za tri mesece življenja! Kako je jokaj Dreje, ko se je vrnil iz starega kraja! Nismo ga mogli utolažiti, bil je kakor otrok. Obesil se mi je na ramo in vzkliknil: "Blagor tebi, Tevž, ki boš še videl dom, jaz ga ne bom nikoli več!" Da, jaz se bom pa Nežiki vrgel okoli vratu, ko se vrnem, in ji bom isto ponovil... E, nihče ne ve, kaj je tujina!" Tako vzdihne Tevž in se žalosten ozre okoli sebe.

Potem je šel z brati v gozd, da bi se malo razvedrili. O, tu ne manjka razvedrila! Tu je domala tako kot v Ameriki: kri ti žvrka v čevljih, če voziš iz Suhaga grabna ali iz Bočkavih dolin. Ti peklenški klanci pa ti hudičevo težki tasliji in brnarji. Petrino fantje gozdarijo, vozarijo z lesom, Jože, Lovre, Tinče. Če hočeš kaj zaslužiti, vleci, tišči, pretegni se, da dušo iztesneš iz sebe! Če ti pa ni za zaslužek, glejavi na peči do kresa, če hočeš. Potlej pojdi in si pocoklaj polje, tako da bo tvoje žito dobro pocoklano, ko bodo drugi svoje želi.

Medtem je prišla košnja. pa je nekaj drugega kot vozarstvo. Košnja so lepi kmetski prazniki, ko stoji trava visoko, dan še višje, a sonce najvišje. Košnja je čas vriskov in petja,

čas belih predpasnikov, rož in ptičjih spelfancev: košnja — čas razodetja, koprnjenj, prekipavanja ljubezni ter srčnih bolečin.

Jej, Tončka, kak si zala! Pisano ruto na močnih kitah zadaj zavezano, bel predpasnik, kratko krilo pa bujne prsi in jamice na cvetočih licih. Saj si lepša kot prej, ko si bila še na Jablanah! Jože to najbolje ve, kakšna je bila takrat in kako se je danes razvila, tako da je bolj in bolj zaverovan vanjo. Ne le on, vsa hiša je je vesela.

"Akramiš, Tončka, kar v Ameriko bi te pobasal!" ji je rekel Amerikaneec.

"O, ne maram v Ameriko, je predaleč!"

"Se bojiš, da bi te ne zvrnil —?"

"Saj bi me res, pa me ne boš!" je zažgoleda ona zvonko. Najlepše v košnji je zvečer. Ko vsa vas diši po svežem senu, ljudje kramljajo pred hišami, a za gorami ugasuje svet vročega dne. Petrino fantje so vasovali pod orehom skonca hiše. Tevž jim je pravil zanimivosti iz tujine; polagoma pa je raztegnil harmoniko. Sunoma je zategnil basove ter zapel:

Bog Vam daj dober večer, ljuba mati Petrino!

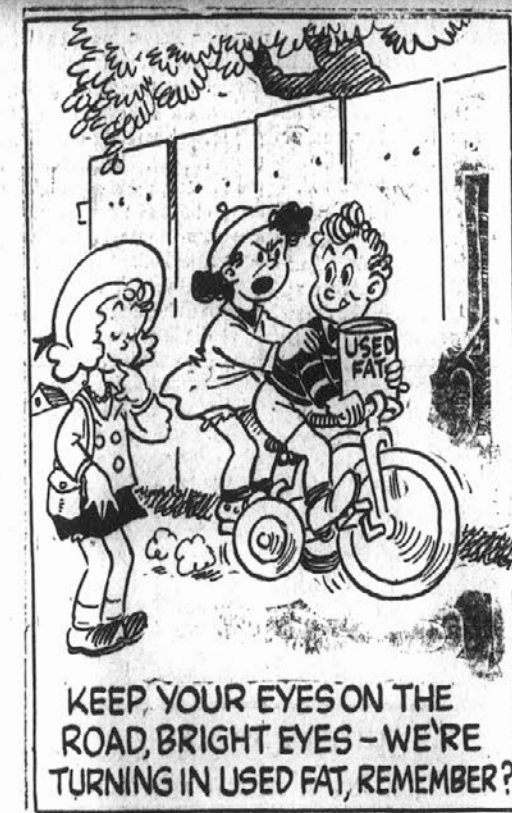
Zdajci poprimemo, še bratje: močnejše zategujejo za Tevžem:

Zakaj, zakaj, preljuba mati, ste morali me dati tja v daljine kraje tuje, da mi tako srce žaluje!

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

A CHOLO COAT, inspired by the costumes of the South American Indians, is a bright idea for the beach, to protect you from the sun or cool breezes. A bright idea, too, is the attractive spun rayon fabric, made of Avisco rayon yarns. Spun rayon is a favored fabric this year because of its cool, crisp appearance... and sturdy service qualities.

KEEP YOUR EYES ON THE ROAD, BRIGHT EYES - WE'RE TURNING IN USED FAT, REMEMBER?

Konji niso še iz mode. — Slika nam predstavlja lepo konjsko vprego "četvorko" pri znavanju dirkališča v Washington Parku v Chicagu, kjer se vrše konjske dirke.

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

MORE TENDER • MORE DELICIOUS MACARONI
FOR QUICK, APPETIZING PICNIC SALADS OR HOT DISHES

Bolj rahli • Bolj slastni MAKARONI
Za nagle, okusne pikniške solate ali vroča jedila

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena \$ 2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE

FRANK CVELBAR, lastnik.

Našim naročnikom v Chicagu

naznanjamo, da sprejema naročnino za naš list, kakor tudi za oglase: TISKOVNA DR. "EDINOST" v Chicagu, na naslovu 1849 W. Cermak Road.

Tam vam pomagajo tudi sestaviti na željo razne oglase, zahvale in naznanila, itd. ter iste nam pošljejo za objavo.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

HE 2730. 1146 E. 61st St.

Top domačega izdelka. — Dva židovska vojaka si ogledujeta 8 palčni top domačega izdelka, ki so ga zaplenili Arabcem v bojih pri Tel Avivu. Top so izdelali arabski železniški delavci; prižge se ga na ta način, da se na spodnjem delu vrže v cev prižgano užgalico.

V BLAG SPOMIN

DEVETE OBLETNICE ODKAR NAS JE ZA VEDNO ZAPUSTILA NAŠA LJUBLJENA IN NIKDAR POZABljena SOPROGA IN MATI

Frances Franc

Ki je zatisnila svoje milo oči 9. junija 1939.

Devet let te črna zemlja krije, v oči nam silijo solze, zastoni oko Te naše išče in misli k tebi nam hite.

Duša tam nad zvezdami Veselje rajsko vživa in na božji klic od tukaj zopet bomo srečno združeni.

Zalujoci ostali:

JOSEPH FRANC, soprog;
FRANCES PLUT, hči;
JOSEPH, sin.

Cleveland, O. 9. junija 1948.